Mektup

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Mektup:** Bir kişinin ya da kurumun, uzaktaki bir kişiye veya kuruma duygu, düşünce, bilgi ya da isteklerini iletmek için yazdığı yazıdır. Mektubun bir **muhatabı** (hitap edilen kişi) vardır.
- **Mektup türleri: Özel mektup** aile ve arkadaşlar arasında samimi bir dille yazılır. **Resmî mektup (resmî yazı)** kurumlar arasında ya da kişilerle kurumlar arasında belirli bir biçimle (sayı, konu, ilgi, ek, imza) yazılır. **İş mektubu** ticari amaçlıdır. **Edebî mektup** sanat, edebiyat ve fikir konularının ele alındığı, edebî değer taşıyan mektuptur.
- **Bölümleri:** Yer ve tarih, hitap, giriş, gelişme (asıl konu), sonuç (dilek, selam), imza. Resmî yazılarda ayrıca sayı, konu, ilgi ve ek bölümleri bulunur.
- **Dil ve üslup:** Özel mektupta içten ve samimi, resmî ve iş mektubunda saygılı, açık, kısa ve kalıplaşmış bir dil kullanılır. Hitap şekli muhatapla ilişkiyi yansıtır.
- **Mektup ve dönem:** Mektuplar yazıldıkları dönemin dilini, olaylarını ve yazarın sanat anlayışını yansıttığı için önemli bir belge değeri taşır.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Mektup türlerini açıklamalarıyla eşleştiriniz.

1. özel mektup 2. resmî mektup 3. iş mektubu 4. edebî mektup

a) Ticari amaçla, firmalar ya da firmalarla kişiler arasında yazılır.

b) Sanat ve edebiyat konularının ele alındığı, edebî değer taşıyan mektuptur.

c) Aile bireyleri ve arkadaşlar arasında samimi bir dille yazılır.

d) Kurumlar arasında ya da kişi ile kurum arasında belirli kurallara göre yazılır.

2 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

( ) Özel mektuplarda samimi bir dil kullanılır.

( ) Resmî yazılarda "Canım kardeşim" gibi hitaplar kullanılır.

( ) Mektuplar, yazıldıkları dönemle ilgili bilgi verebilir.

( ) Her mektubun hitap edilen bir muhatabı vardır.

3 "Sevgili Deniz,
Mektubunu dün aldım, sevinçten bir solukta okudum. Yeni okulunda arkadaşlar edindiğine çok sevindim. Burada her şey aynı; yalnızca sen yoksun ve teneffüslerde bahçenin o köşesi bomboş kalıyor. Yaz tatilinde mutlaka gel, sahildeki kayalıklara birlikte gideriz. Annene, babana selamlar. Gözlerinden öperim.
En yakın arkadaşın, Selin"
Bu mektubun türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Resmî mektup B) İş mektubu C) Edebî mektup D) Özel mektup E) Dilekçe

4 "Sayın Yetkili,
Şirketimizin ürettiği çevre dostu kâğıt ürünlerinin kataloğunu ekte sunuyoruz. Okulunuzun kırtasiye ihtiyaçları için özel indirimli fiyatlarımızdan yararlanmanızı öneririz. Siparişlerinizi bekler, çalışmalarınızda başarılar dileriz.
Saygılarımızla,
Satış Müdürü"
Bu mektubun türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) İş mektubu B) Özel mektup C) Edebî mektup D) Resmî mektup E) Günlük

5 "Sevgili Deniz,
Mektubunu dün aldım, sevinçten bir solukta okudum. Yeni okulunda arkadaşlar edindiğine çok sevindim. Burada her şey aynı; yalnızca sen yoksun ve teneffüslerde bahçenin o köşesi bomboş kalıyor. Yaz tatilinde mutlaka gel, sahildeki kayalıklara birlikte gideriz. Annene, babana selamlar. Gözlerinden öperim.
En yakın arkadaşın, Selin"
Bu mektuptan samimi bir üslup taşıdığını gösteren iki ifadeyi yazınız.

6 Aşağıdakilerden hangisi resmî bir yazıda (resmî mektupta) **bulunmaz**?

A) Sayı
B) Konu
C) İmza, ad ve soyadı
D) İlgi
E) "Gözlerinden öperim" gibi samimi bir kapanış

7 Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun sözcükleri yazınız.

muhatap – hitap – edebî – imza

a) Mektubun yazıldığı kişiye ..... denir.

b) "Sevgili dostum, Sayın Müdür" gibi seslenme ifadelerine ..... denir.

c) Sanat ve edebiyat konularının tartışıldığı mektuplara ..... mektup denir.

d) Mektubun sonunda yazanın adı ve .....sı bulunur.

---

8 "Aziz dostum,
Son şiirlerini okudum. İmgelerin her zamanki gibi taze ama bazı dizelerde sözcükleri gereğinden fazla süslediğini düşünüyorum. Şiir, bence, kalabalık bir odadan çok az eşyalı, ışıklı bir odaya benzemeli. Okurun nefes alacağı boşluklar bırakmalısın. Yeni kitabının adını da merak ediyorum; aklında bir şey var mı?"

Bu mektubu edebî mektup yapan temel özellik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ticari bir teklif içermesi

B) Şiir ve sanat anlayışı üzerine görüş alışverişinde bulunulması

C) Resmî bir kuruma yazılması

D) Sayı ve konu bölümlerinin bulunması

E) Yalnızca aile haberlerinin verilmesi

---

9 Aşağıdakilerden hangisi mektubun **sonuç** bölümünde yer almaya en uygundur?

A) Sevgili ağabeyim,

B) Geçen hafta başımdan ilginç bir olay geçti, anlatayım.

C) Sağlıcakla kal, cevabını sabırsızlıkla bekliyorum.

D) Buradaki okulda ilk günüm çok heyecanlıydı.

E) Ankara, 12 Mart

---

10 Aşağıdaki hitaplardan hangisi bir **resmî yazıya** uygundur?

A) Sayın Okul Müdürü,

B) Canım annem,

C) Sevgili dostum,

D) Aziz kardeşim,

E) Güzel arkadaşım,

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 "Sevgili Deniz,
Mektubunu dün aldım, sevinçten bir solukta okudum. Yeni okulunda arkadaşlar edindiğine çok sevindim. Burada her şey aynı; yalnızca sen yoksun ve teneffüslerde bahçenin o köşesi bomboş kalıyor. Yaz tatilinde mutlaka gel, sahildeki kayalıklara birlikte gideriz. Annene, babana selamlar. Gözlerinden öperim.
En yakın arkadaşın, Selin"
Bu mektupta "teneffüslerde bahçenin o köşesi bomboş kalıyor" ifadesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Okul bahçesinin küçüldüğü
B) Teneffüslerin kısaltıldığı
C) Öğrencilerin bahçeye çıkmadığı
D) Selin'in arkadaşının yokluğunu derinden hissettiği
E) Bahçede tadilat yapıldığı

12 "Aziz dostum,
Son şiirlerini okudum. İmgelerin her zamanki gibi taze ama bazı dizelerde sözcükleri gereğinden fazla süslediğini düşünüyorum. Şiir, bence, kalabalık bir odadan çok az eşyalı, ışıklı bir odaya benzemeli. Okurun nefes alacağı boşluklar bırakmalısın. Yeni kitabının adını da merak ediyorum; aklında bir şey var mı?"
Bu mektupla ilgili
I. Yazar, muhatabının şiirlerini eleştirel bir gözle değerlendirmiştir.
II. Benzetmeden yararlanılmıştır.
III. Mektup, kurumlar arası resmî bir yazışmadır.
yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

13 "Sayın Yetkili,
Şirketimizin ürettiği çevre dostu kâğıt ürünlerinin kataloğunu ekte sunuyoruz. Okulunuzun kırtasiye ihtiyaçları için özel indirimli fiyatlarımızdan yararlanmanızı öneririz. Siparişlerinizi bekler, çalışmalarınızda başarılar dileriz.
Saygılarımızla,
Satış Müdürü"
Bu mektubun dil ve üslubu için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Mecazlı ve şiirsel bir dil kullanılmıştır.
B) Samimi ve lâubali bir üslup benimsenmiştir.
C) Saygılı, kısa ve amaca yönelik bir dil kullanılmıştır.
D) Uzun betimlemelere yer verilmiştir.
E) Yazarın özel hayatına dair ayrıntılar anlatılmıştır.

14 Bir özel mektup ile bir resmî yazıyı **hitap şekli** ve **üslup** bakımından karşılaştırınız.

15 Aşağıdaki durumların hangisinde **resmî mektup (resmî yazı)** yazılması gerekir?

A) Bir gencin yurt dışındaki kuzenine tatil anılarını anlatması
B) Bir şairin bir başka şaire yeni kitabı hakkında düşüncelerini yazması
C) Bir annenin askerdeki oğluna haber göndermesi
D) İki arkadaşın yaz planlarını konuşması
E) Bir okul müdürlüğünün, öğrencilerin müze gezisi için ilçe millî eğitim müdürlüğünden izin istemesi

16 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

( ) Edebî mektuplar, yazarın sanat anlayışını yansıtabilir.
( ) İş mektuplarında uzun ve süslü betimlemeler tercih edilir.
( ) Resmî yazılarda "Ek" bölümü, yazıyla birlikte gönderilen belgeleri gösterir.
( ) Özel mektuplarda tarih ve yer bilgisi hiçbir zaman yazılmaz.

17 "Mektuplar, tarihin resmî belgelerinde yer almayan duyguların arşividir." cümlesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mektupların yalnızca resmî kurumlarda saklandığı
B) Mektupların, insanların duygularını ve gündelik hayatlarını yansıtarak döneme tanıklık ettiği
C) Tarih kitaplarının mektuplardan oluştuğu
D) Mektupların duygu içermemesi gerektiği
E) Resmî belgelerin mektuplardan daha önemli olduğu

18 "Sevgili Deniz,
Mektubunu dün aldım, sevinçten bir solukta okudum. Yeni okulunda arkadaşlar edindiğine çok sevindim. Burada her şey aynı; yalnızca sen yoksun ve teneffüslerde bahçenin o köşesi bomboş kalıyor. Yaz tatilinde mutlaka gel, sahildeki kayalıklara birlikte gideriz. Annene, babana selamlar. Gözlerinden öperim.
En yakın arkadaşın, Selin"
Deniz'in yerine kendinizi koyarak bu mektuba 3-4 cümlelik bir cevap yazınız. Hitap ve kapanış ifadelerini unutmayınız.

19 Aşağıdaki sıralamalardan hangisi bir özel mektubun bölümlerinin **doğru** sırasıdır?

A) Yer ve tarih – hitap – giriş – gelişme – sonuç – imza
B) Hitap – imza – giriş – gelişme – sonuç – yer ve tarih
C) Giriş – hitap – sonuç – gelişme – imza – yer ve tarih
D) İmza – hitap – gelişme – giriş – sonuç – yer ve tarih
E) Hitap – sonuç – gelişme – giriş – yer ve tarih – imza

20 "Geleceğe mektup" yazan bir öğrenci için aşağıdakilerden hangisi **en uygun** yaklaşımdır?

A) Mektubu resmî yazı biçiminde, sayı ve konu yazarak düzenlemek
B) Yalnızca bir ürünün fiyat listesini vermek
C) Mektupta hiçbir hitap kullanmamak
D) Gelecekteki okura yalnızca emir cümleleriyle seslenmek
E) Bugünün yaşantısını, umutlarını ve dileklerini gelecekteki okura samimi bir dille aktarmak

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 "Mektubun zarfı açıldığında önce kokusu gelirdi: mürekkep, kâğıt ve biraz da yazanın evinin kokusu. Bugünkü hızlı mesajlarda bu koku yok; ama belki de en çok, cevabı beklerken büyüyen o merak eksik."
Bu paragrafta yazarın asıl vurgulamak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mektup kâğıtlarının kokulu üretilmesi gerektiği
B) Hızlı mesajların daha güvenli olduğu
C) Mektubun, hızlı iletişim araçlarında bulunmayan duygusal bir değer taşıdığı
D) Mürekkebin zamanla kötü koktuğu
E) Mektupların artık hiç yazılmadığı

22 "Aziz dostum,
Son şiirlerini okudum. İmgelerin her zamanki gibi taze ama bazı dizelerde sözcükleri gereğinden fazla süslediğini düşünüyorum. Şiir, bence, kalabalık bir odadan çok az eşyalı, ışıklı bir odaya benzemeli. Okurun nefes alacağı boşluklar bırakmalısın. Yeni kitabının adını da merak ediyorum; aklında bir şey var mı?"
Bu mektubun devamında aşağıdakilerden hangisinin yer alması, mektubun türüyle **en az** uyumlu olur?

A) Yazarın son okuduğu bir roman hakkındaki görüşleri
B) Şiirde sadeliğin önemi üzerine düşünceler
C) Muhatabın yeni kitabı için önerilen birkaç başlık
D) Şirketin yeni ürünlerinin fiyat listesi
E) Yazarın kendi şiir yazma alışkanlıkları

23 Aşağıda üç mektuptan birer cümle verilmiştir:
I. "İlgi (a) yazı ile istenen öğrenci listesi ekte gönderilmiştir."
II. "Romanının son bölümünü okurken kahramanın sesi bana fazla yorgun geldi; sen ne dersin?"
III. "Burada havalar ısındı, bahçedeki erik ağacı çiçek açtı; seni çok özledik."
Bu cümlelerden hangileri **resmî olmayan** bir mektuba aittir?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) II ve III

24 Bir yazarın ünlü bir şaire yazdığı mektuplar yıllar sonra kitap olarak yayımlanıyor. Bu kitabı okuyan bir araştırmacı aşağıdakilerden hangisine **ulaşamaz**?

A) Yazarın sanat anlayışına
B) Şairin henüz yazılmamış gelecekteki şiirlerine
C) İki sanatçı arasındaki dostluğa
D) Dönemin edebiyat ortamına
E) Yazarın o yıllardaki dil kullanımına

25 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mektup türüyle **üslup arasında uyumsuzluk** vardır?

A) Kaymakamlığa yazılan resmî yazıda: "Kanka, şu izni bir an önce ver de işimizi görelim."
B) Arkadaşa yazılan mektupta: "Seni çok özledim, ne zaman geleceksin?"
C) İş mektubunda: "Siparişinizin en kısa sürede teslim edileceğini bildiririz."
D) Edebî mektupta: "Son hikâyendeki yalnızlık duygusu beni uzun süre bırakmadı."
E) Aileye yazılan mektupta: "Annemin ellerinden, kardeşlerimin gözlerinden öperim."

26 On yıl sonraki kendinize yazacağınız bir "geleceğe mektup"un giriş ve sonuç bölümlerini (hitap ve kapanışla birlikte) yazınız.

27 "Resmî yazıda her sözcük bir yükümlülük taşır; bu yüzden gereksiz tek bir sözcük bile okuru yanıltabilir. - - - -"

Bu paragraf aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülürse anlam bütünlüğü korunur?

A) Oysa resmî yazılarda duygular ayrıntılı biçimde anlatılır.
B) Resmî yazılar genellikle el yazısıyla yazılır.
C) Özel mektuplar da resmî yazılar kadar uzun olmalıdır.
D) Bu nedenle resmî yazılar açık, kısa ve kesin bir dille yazılmalıdır.
E) Bu yüzden resmî yazılarda mecazlı söyleyişler tercih edilir.

28 "Sevgili Deniz,
Mektubunu dün aldım, sevinçten bir solukta okudum. Yeni okulunda arkadaşlar edindiğine çok sevindim. Burada her şey aynı; yalnızca sen yoksun ve teneffüslerde bahçenin o köşesi bomboş kalıyor. Yaz tatilinde mutlaka gel, sahildeki kayalıklara birlikte gideriz. Annene, babana selamlar. Gözlerinden öperim.
En yakın arkadaşın, Selin"
Bu mektup resmî bir yazıya dönüştürülmek istense aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

A) Mektuba daha fazla samimi anı eklenmelidir.
B) "Sevgili Deniz" hitabı ve "Gözlerinden öperim" kapanışı saygılı, kalıplaşmış ifadelerle değiştirilmelidir.
C) Mektuptaki bütün cümleler soru cümlesine dönüştürülmelidir.
D) Mektup şiir biçiminde yeniden yazılmalıdır.
E) Mektuba kurmaca kişiler eklenmelidir.

29 "Mektup yazarken karşımızda kimse yoktur ama her cümleyi birine söyleriz. Bu yüzden iyi bir mektup, yazanın sesini taşır: Okuyan kişi, satırların arasından yazanın gülüşünü, sususunu, hatta yorgunluğunu duyar."
Bu paragrafa göre iyi bir mektubun temel özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Uzun ve ayrıntılı olması
B) Resmî bir dille yazılması
C) Kusursuz bir el yazısıyla yazılması
D) Muhatabın sorularını cevapsız bırakması
E) Yazanın kişiliğini ve duygularını okura hissettirebilmesi

30 Aşağıdaki bilgilerden hangisi mektubun **belge değeri** taşımasıyla doğrudan ilgilidir?

A) Mektupların kâğıda yazılması
B) Mektupların bir hitapla başlaması
C) Mektupların yazıldıkları dönemin olaylarını, dilini ve yaşam biçimini yansıtması
D) Mektupların genellikle kısa olması
E) Mektupların imzalanması

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**